

POLITIEKE VRAGEN GEMEENTERAAD CONFORM ART. 7.1 REGLEMENT VAN ORDE

Fractie(s)	GroenLinks, LEV
Datum	29 december 2025
Volgnummer	PV 2031 GL LEV!
Onderwerp	Rechtsstatelijkheid en rechtsbescherming in het sociaal domein van Hollands Kroon

Geachte leden van het college,

In recente interviews en publicaties over de werkwijze in het sociaal domein in Hollands Kroon heeft wethouder Mary van Gent meerdere uitspraken gedaan die fundamentele vragen oproepen over de rechtmatigheid van het gemeentelijk handelen, de rechtsbescherming van inwoners en de verhouding tussen beleid, uitvoering en wetgeving.

Zo erkent de wethouder expliciet:

“Als je echt puur naar de wet kijkt, dan mag het niet.”

Tegelijkertijd nuanceert zij dit door te stellen:

“Ik wil het anders formuleren. Wij lopen op de wet- en regelgeving vooruit.”

Daarnaast geeft zij aan dat het college bewust heeft nagedacht over het laten toetsen van deze werkwijze:

“Jurisprudentie uitlokken, daar hebben we wel over nagedacht. Maar wij denken dat de centrale raad een tweede keer hetzelfde zou oordelen, ook als het gaat om twee bevoegdheden bij één partij. Omdat ze eigenlijk niet anders kunnen, omdat de huidige wetgeving onvoldoende basis geeft voor een ander oordeel.”

Over beschikkingen zegt de wethouder:

“Voor lichte zorg mag dat wel. En inwoners kunnen altijd vragen om een indicatie voor een maatwerkvoorziening of een pgb. Op basis daarvan krijg je een beschikking en kan iemand bijvoorbeeld in bezwaar gaan.”

Terugkijkend op tien jaar praktijk stelt zij:

“Er is niets gebeurd. Niemand heeft niet gekregen waar hij recht op had. Er zijn heel weinig klachten, bezwaar of beroepsprocedures.”

Tot slot merkt zij op:

“Een gemeente is veel meer gebonden aan wet- en regelgeving dan een private partij.”

Deze uitspraken staan op gespannen voet met:

- De Wmo 2015 en Jeugdwet,
- Eerdere antwoorden van het college aan de raad,
- Uitspraken van de hoogste bestuursrechter (Centrale Raad van Beroep),
- Recente jurisprudentie over individuele begeleiding als maatwerkvoorziening.

Inmiddels is één en ander gerectificeerd in het NHD, maar dit leidt echter nog steeds tot fundamentele vragen over rechtsstatelijkheid, bestuursethiek en vertrouwen.

Hoofdvraag:

1. Wat maakt dat de gemeente Hollands Kroon zich niet aan de wet hoeft te houden?

Aanvullende vragen

I. Rechtsstatelijkheid en rechterlijke uitspraken

2. Hoe kwalificeert het college het feit dat de gemeente haar werkwijze in het sociaal domein voortzet, terwijl de hoogste bestuursrechter expliciet heeft geoordeeld dat deze juridisch onjuist is?
3. Vindt het college dat een gemeentebestuur ruimte heeft om een uitspraak van de hoogste rechter naast zich neer te leggen zolang het inhoudelijk overtuigd is van de eigen aanpak? Zo ja, waar ligt volgens het college de grens?
4. Hoe denkt het college dat het bewust voortzetten van een door de rechter afgekeurde werkwijze uitwerkt op het vertrouwen van inwoners in een rechtvaardige en betrouwbare overheid?

II. Beschikkingen, bezwaar en rechtsbescherming

5. Kan het college toelichten op welke wettelijke grondslag ondersteuning die individueel wordt afgestemd ('lichte zorg') zonder beschikking kan worden ingezet, nu de Wmo 2015 uitsluitend onderscheid maakt tussen algemene voorzieningen (zonder beschikking) en maatwerkvoorzieningen (met beschikking)?
6. Erkent het college dat zodra sprake is van individuele afstemming, de wet verplicht tot het afgeven van een beschikking, ongeacht of een inwoner daar expliciet om vraagt?
7. Kan het college uitleggen hoe inwoners effectief bezwaar kunnen maken tegen besluiten als zij niet standaard een formele beschikking ontvangen?
8. Erkent het college dat het ontbreken van beschikkingen de drempel tot bezwaar en beroep verhoogt, en dat dit mede verklaart waarom er weinig bezwaar- en beroepsprocedures zijn?
9. Waarop baseert het college de stelling dat niemand niet heeft gekregen waar hij recht op had, zolang niet systematisch formele besluiten worden genomen en vastgelegd en er tot 2025 geen WMO toezicht was?

III. Vertrouwen van inwoners en kwetsbare positie

10. Erkent het college dat inwoners die afhankelijk zijn van jeugdhulp of Wmo-ondersteuning zich in een kwetsbare positie bevinden en extra afhankelijk zijn van zorgvuldige, transparante en juridisch correcte besluitvorming?
11. Hoe waarborgt het college de rechtsbescherming van deze inwoners wanneer advisering, besluitvorming en uitvoering feitelijk bij één uitvoerende partij liggen (Inclusio)?

12. Acht het college deze concentratie van drie rollen bij één private uitvoerder bestuurlijk en rechtsstatelijk wenselijk, los van de vraag of het juridisch (net) toelaatbaar wordt geacht? Waarom wel of waarom niet?
13. Zijn er onderzoeken en verslagen beschikbaar van de Toezichthouder WMO die inzicht geven in de kwaliteit van dienstverlening van de aanbieder en dat de ondersteuning op de manier gaat zoals in de WMO 2015 beschreven is? Klantgericht, volgens wettelijke kwaliteitsnormen (personeel en directe zorg) en zijn inspraak en medezeggenschap geregeld zoals vereist? (Hoofdstuk par 3.1-3.5 van de wet)

IV. Bestuurlijke verantwoordelijkheid en rolvastheid

14. Hoe ziet het college zijn eigen bestuurlijke verantwoordelijkheid wanneer kernbeslissingen over toegang tot zorg feitelijk door een externe uitvoerder worden voorbereid én uitgevoerd?
15. Kan het college concreet aangeven waar de scheiding ligt tussen 'regie voeren' door de gemeente en 'beslissen' door de uitvoerder, en hoe deze scheiding juridisch is geborgd?
16. Hoe verhoudt de uitspraak dat een private partij minder gebonden zou zijn aan wet- en regelgeving zich tot het feit dat deze partij een wettelijke overheidstaak uitvoert namens de gemeente?

V. Effectiviteit versus rechtmatigheid

17. Het college stelt dat de aanpak effectief en betaalbaar is. Vindt het college dat effectiviteit een reden kan zijn om juridische normen en rechterlijke uitspraken te negeren?
18. Hoe voorkomt het college dat het signaal wordt afgegeven dat binnen het sociaal domein 'het doel de middelen heiligt'?
19. Is het college bereid te erkennen dat een aanpak pas écht succesvol kan zijn als deze zowel inhoudelijk werkt als juridisch houdbaar is?

VI. Recente jurisprudentie en toekomstige aanpassingen

20. Erkent het college dat individuele begeleiding op grond van recente jurisprudentie niet kan worden aangemerkt als algemene voorziening, maar altijd maatwerk is?
21. Hoe gaat de gemeente Hollands Kroon haar werkwijze aanpassen nu individuele begeleiding in de praktijk als algemene voorziening wordt aangeboden?
22. Welke concrete aanpassingen gaat het college doorvoeren om alsnog volledig te voldoen aan de uitspraak van de Centrale Raad van Beroep, en binnen welk tijdpad wordt de raad hierover geïnformeerd? In uw reactie namens het college van B&W uit het NHD van 24 december jl. stelt u: we citeren; 'in HK zijn deze functies nu strikt gescheiden: het toegangsteam adviseert, een apart team neemt besluiten, en wijkteams voeren uit'. Bent u van mening dat bovenstaande aanpassingen nu wel recht doen aan de uitspraak van de CRvB? De uitvoering blijft feitelijk bij één uitvoerende partij (Incluzio) liggen.
23. Overweegt het college om indicatiestelling en besluitvorming weer expliciet en zichtbaar onder directe gemeentelijke verantwoordelijkheid te brengen?
24. Is het college bereid om onafhankelijke juridische toetsing te laten plaatsvinden op de huidige werkwijze, en de uitkomsten daarvan met de raad te delen?

Met vriendelijke groet,
Daan Blokker (GroenLinks)
Diny Braak-van den Blink (LEV!)